

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.358/2024/14.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. július 2. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2024. március 18. napján kihirdetett 5.B.30/2023/69. számú ítéletét megváltoztatja.

A szabadságvesztést 8 (nyolc) évre enyhíti.

A lefoglalás megszüntetését követően kiadni rendelt bűnjelek kapcsán a másodfokú bíróság figyelmezteti a dolog átvételére jogosult vádlottat, hogyha a jelen jogerős vagy véglegessé vált határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át az érintett dolgokat, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott tényleges tartózkodási helye: cím6

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában Terhelt1 vádlottat

kábítószer-kereskedelem büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176. § (1) bekezdés 4. fordulat, (3) bekezdés] miatt – mint többszörös visszaesőt – 9 év szabadságvesztésre és 9 és közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani, megállapítva, hogy a vádlott feltételes szabadságra bocsátásának lehetősége kizárt. 2000 Ft erejéig a vádlottat érintően vagyonekobbzást rendelt el. Határozott a lefoglalt bűnjelekről (elkobzás, lefoglalás megszüntetése és kiadás a terhelt részére visszatartás mellett, az állam tulajdonába kerülés), valamint kötelezte a vádlottat 503 269 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védő jelentettek be fellebbezést a törvényben biztosított három munkanapi határidőben elsődlegesen felmentés, másodlagosan a minősítés megváltoztatása, harmadsorban pedig enyhítés érdekében, sérelmezve a vagyonekobbzásra és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezéseket is. Emellett eljárásjogi okból is jogorvoslattal éltek, arra hivatkozva, hogy a nyomozás során egy időszakban, mikor már ismertté vált a védelem kötelező volta, a hatóság nem intézkedett védő kirendeléséről, ezért a vádlott védelmében védő nem járt el (74. sorszám alatti elsőfokú utóirat). A fellebbezést a vádlott és védő is indokolta írásban. A vádlott a jogorvoslata írásbeli indokolásában vitatta azt, hogy tudomással bírt a tőle lefoglalt anyag kábítószer voltáról, fenntartotta védekezését, miszerint szexuális teljesítménynövelő szer, konkrétan egyéb1 volt nála. Sérelmezte annak megállapítását is, hogy kábítószer vagy pszichoaktív anyagot értékesített bárkinek (11. számú másodfokú irat). A védő a perorvoslata indokolásában részletesen elemezte a személyi bizonyítás anyagát, vitatva azon ténymegállapítást, hogy a vádlottnak tudomása volt arról, hogy kábítószer szállít, illetve azt elad, a szerrel kereskedik. Ez a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan nem állapítható meg. Cselekménye legfeljebb pszichoaktív szerrel visszaélésnek minősíthető, ezen esetben a büntetés lényeges enyhítését tartotta szükségesnek (10. számú másodfokú irat).

[3] Az ügyészség tudomásul vette a határozatot (71. sorszámú elsőfokú utóirat).

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.161/2024/2. számú észrevételében a védelmi fellebbezéseket nem tartva alaposnak az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[5] A másodfokú bíróság az ítélet elleni fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el, melyen az ügyészség képviselője nem kívánt részt venni, a vádlott pedig szabályszerű értesítésre nem jelent meg. A védő a jogorvoslatot az írásbeli indokolással egyezően fenntartotta.

[6] A vádlott és a védő perorvoslata részben – az enyhítésre irányulóan – alaposak.

[7] A másodfokú bíróság – a védelmi jogorvoslatok okára és irányára figyelemmel – a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is.

[8] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdése a-h) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[9] Relatív, az értékelt bizonyítási anyagra is kiható relatív eljárási szabálysértések viszont történtek, melyek ugyan az ítéletet nem tették megalapozatlanná, kiemelésük azonban a helyes és egységes ítélkezési gyakorlat érdekében szükséges.

[10] Az elsőfokú bíróság a vádlott által elfogását követően az intézkedő rendőröknek a kábítószerrel elmondottakat, valamint a rendőröknek a terhelt fenti tárgyú előadásáról tett tanúvallomását bizonyítékként értékelte és a tényállást részben e bizonyítékokra alapította Terhelt1 érdemi védekezésével szemben. A hallgatási joggal és az önvádra kötelezés tilalmának elvével összefüggő kioktatás (figyelmeztetés) hiányában azonban sem a rendőri jelentés (tárgyi-okirati bizonyíték: elektronikus irat 5., 140. sorszám), sem egyéb érdekelt1 és egyéb érdekelt2, az elfogásban közreműködő rendőrök tanúvallomásainak (nyomozási irat 31. és 155. sorszám, 61. számú tárgyalási jegyzőkönyv 11-21. oldal) a vádlott helyszíni nyilatkozatával kapcsolatos részei bizonyítékként nem vehetők figyelembe. Következetes abban hosszú évek óta a bírói gyakorlat, hogy a később terheltté váló személytől a hatóság által a felderítés során szerzett információk a jelzett figyelmeztetések hiányában bizonyítékként nem használhatók fel. E gyakorlatot az ítéltábla fenntartja, függetlenül attól, hogy a perjogi háttér némiképp változott már az elkövetés előtt, 2021. január 1-jétől a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy eljárási státuszának megteremtésével [Be. 38. § (3) bekezdés]. Azt a törvényszék helyesen ismerte fel, hogy a vádlott elfogásakor a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy volt, a nála talált drog és az elfogás körülményei jóval túlmutattak az egyszerű gyanún. A későbbi terhelt tanúkihallgatása nem ütközött a törvénybe, bár megjegyzendő, hogy ilyen eljárásjogi helyzetben már a gyanúsításnak lett volna helye, nem pedig tanúkihallgatásnak, ettől függetlenül nem tekinthető törvénytelennek a tanúvallomás felvétele és értékelés körbe vonása. Az elsőfokú ítélet indokolásának [14] bekezdéséből annyi igaz, hogy a terhelt és a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy fogalma nem azonos, viszont az a megállapítás, hogy utóbbi személyt nem illetik meg a terhelti jogok, részben téves, mert a Be. 39. § (8) bekezdése szerint a törvényi kivételekkel megilletik a terhelt jogai. Ez nem terjed ki ugyan vallomásmegtagadás terhelti jogára [Be. 39. § (1) bekezdés f) pont], de az elfogás során történt adatszerzés nem is terhelti kihallgatás. Fontos kiemelni azonban, hogy az angolszász jogi kultúrából származó és a hazai perjogban is honossá vált „Miranda szabály” szerint, ha valaki által önmaga ellen szolgáltat terhelő adatot, az csak akkor

képezheti bizonyíték és közvetve az elítélés alapját, ha figyelmeztetik arra, hogy nem köteles nyilatkozni és amit mond, az bizonyítékként felhasználható. Ilyen figyelmeztetésre nem került sor, ezért a már részletezett adatok eljárásjogi okból nem értékelhetők, de ez a tényállás megalapozottságára nem volt kihatással, mert más, elfogadott, hitelt érdemlő bizonyítékok alapján a történeti tények kétséget kizáróan feltárhatók és rögzíthetők voltak.

[11] A vádlott részéről az elfogása során közöltek kapcsán – bár az előbb kifejtettek szerint nem használhatók fel, és részben szakkérdést is érintenek– az ítéltábla indokoltnak látja megjegyezni, hogy a „crack” és a „kristály” nem azonos fogalmak, és nem azonos kémiai elemekből épülnek fel. A crack ugyanis kokainszármazék, míg a kristály metamphetamin hatóanyag-tartalmú kábítószer, melyek elfogyasztási módja is különböző. Ennek viszont érdemi jelentősége nem volt, mert a vádlott által elmondottak a részletezettek szerint bizonyítékként nem voltak felhasználhatók, másrészt pedig annak megállapítása, hogy milyen típusú, kémiai bázisú és fizikai megjelenésű anyagról van szó, már tisztán vegyészszakértői kérdés. A kiemelés csak azért szükséges, mert a vádlotti előadás még elfogadhatósága esetén sem adhatna támpontot a kábítószer fajtájára. A hazai kábítószeres rétegnyelvben egyébként gyakran keveredik a különböző kábítószeres megnevezése és mivel gyakran csak terhelti vallomás áll rendelkezésre, melyből becsléssel kerül sor a hatóanyag-tartalom kiszámítására, a kérdés mégsem jelentéktelen.

[12] A védői fellebbezés indokolása kapcsán szükséges rá kitérni, hogy a nyomozás során a védői eljárással kapcsolatban sem rögzíthető olyan súlyos eljárási szabálysértés, mely a bíróság által felhasznált bizonyítékokat, vagy a tényállást érintené. Az elsőfokú bíróság a védői részvételtől is részletes indokolást adott. A [16] bekezdésben foglaltakkal az ítéltábla egyetértett, miszerint a védelem joga nem szenvedett csorbát, és a nyomozó hatóság kirendelte a védőt, amikor annak a feltételei fennálltak. A védő jogaival kapcsolatos, a nyomozás során vétett eljárási szabálysértés ugyanakkor még valósága esetén is csak relatív lehet, és legfeljebb az érintett bizonyítási eszközökből származó bizonyíték felhasználását zárja ki, de a bírósági eljárás szabályosságára, melyet a másodfokú bíróság vizsgál, már nincs érdemi hatással. Természetesen a védői jogokat a nyomozásban is be kell tartani, ez alkotmányos kérdés, de jelen ügyben e körben eljárási szabálysértés nem igazolható.

[13] Utalni kell rá, hogy az elsőfokú bíróság a 69. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint több alkalommal is megszakította a védőbeszédet, a védőt figyelmeztette is arra, hogy már elbírált bizonyítási indítványokat fogalmaz meg, az ügy érdekéhez nem tartozó, illetve meghaladott kérdésekre tér ki. E pervitel a Be. 546. § (3) bekezdésében írtak sérelmét jelenti. mert a perbeszéd csak a törvényben nevesített esetekben, kivételesen szakítható félbe a bíró által (bűncselekmény megvalósítása, az eljárás elhúzása), melyek az adott esetben nem álltak fenn. Az eljárási szabálysértés azonban nem befolyásolta az ítéletet, a bíró pártatlansága nem kérdőjelezhető meg. Felhívja azonban az ítéltábla a figyelmet arra, hogy a védőbeszéd tartalmi „kritikájától” az ügydöntő határozat meghozatala és indokolása előtt mindenképp tartózkodni kell, akkor is ha a bíróság nem ért egyet a védővel, vagy akár elutasított indítványokat sérelmez, hiszen az még a fellebbezésben is szabályosan felhozható.

[14] Összegezve: eljárási szabálysértés nem érintette az ügy elbírálását.

[15] Ami a ténybeli felülbírálatot illeti. Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely azonban kisebb részben hiányos, és helytelen ténybeli következtetésen alapul [Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pont]. Ez a megalapozatlanság azonban csak szűk körű, és arra vonatkozik, hogy a törvényszék a vádtól is eltérve egyes kereskedési részcsелеkményeket is megállapított, igaz minden konkrétumot nélkülözve, holott erre megfelelő bizonyíték nem volt, másrészt hiányosan rögzítette a egyéb érdekelt³ részére történt kábítószer eladást. A megalapozatlanság részbeni, melynek kiküszöbölése a másodfokú eljárásban kötelező (EBH2019.B.9, BH2019.220).

[16] Az ítéltábla ezért a történeti tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítékokat érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján a következők szerint egészíti ki, illetőleg helyesbíti, kiküszöbölve a részbeni megalapozatlanságot.

[17] Elsőfokú ítélet indokolásának [9] bekezdése, első mondat helyett: A vádlott az általa megszerzett kábítószer az ismeretségi körébe tartozó személyeknek kívánta értékesíteni. Második mondat: Terhelt¹ vádlott a csekély mennyiség felső határát meg nem haladó hatóanyag-tartalmú, etil-hexedron vegyületet tartalmazó, a köztudatban „kristály” megnevezésű kábítószer értékesített egyéb érdekelt³ részére (egyéb érdekelt³ nyomozási vallomása, vegyészszakértői vélemény, valamint a megfelelő ténybeli következtetés adatai).

[18] A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú ítélezés alapját képezte.

[19] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a megalapozottság fogalmát a törvény pozitív formában nem határozza meg, arra dogmatikai alapon a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. A jogtudomány és a bírói gyakorlat szerint ugyanakkor megalapozottnak tekinthető a tényállás, ha a bíróság a vádló által vád tárgyává tett, a büntetőjogilag releváns tényeket a törvényes bizonyítási eljárás lefolytatása után a tettazonosság keretei között valósághűen, teljesen és hiánymentesen állapítja meg. E követelményeknek a ténybeli helyesbítést követően a felülbírált ítélet megfelel.

[20] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen és származékos bizonyítékokat megvizsgálta, és azokat egyenként, valamint összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint értékelte. Részletekbe menően vette számba a vádlott védekezését, egyéb érdekelt³ tanúvallomásait, az elfogadható részekben az intézkedő rendőrök vallomását, valamint a szakértői és az okirati bizonyítás anyagát. Nem tévedett, amikor a vádlott védekezését elvetve a tényállást elsősorban a lefoglalási eljárásra, a szakértői véleményekre, illetve egyéb

érdekelt³ által a nyomozás során tett terhelő vallomásra alapította, mely egyébként összhangban állt az egész cselekménysorral, a lefoglalt kábítószerrel, az anyag adagolásával, kiszerezésével.

[21] A felmentésre, illetve enyhébb minősítésre irányuló fellebbezések elsősorban a bizonyítékokék okszerű értékelésén keresztül támadták a tényállást, mely annak megalapozottsága folytán a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság részletes indokát adta annak, hogy miért nem fogadta el a vádlott azon védekezését, hogy nem tudott a nála lévő anyag kábítószer voltáról és abban a hiszemben volt, hogy szexuális teljesítményt fokozó szer van birtokában. Ezt ugyanis egyértelműen cáfolta a vegyészszakértői vélemény és egyéb érdekelt³ nyomozási vallomása is. Ezen túl teljesen hiteltelen és a laikus által ismertekkel is ellentétben áll, hogy a vágyfokozó, teljesítménynövelő szert, így a Magyarországon nem engedélyezett egyéb² a vádlott által előadott módon juttatják a szervezetbe. Összességében sem a vádlott, sem a védő nem hozott fel olyan körülményt a perorvoslatban, mely észszerű kételyeket támasztana az elsőbírósági mérlegeléssel szemben.

[22] Az anyagi jogi kérdések felülbírálatakor elsőként rögzíti az ítéltábla, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdésének fő szabálya szerint az elkövetéskor hatályos törvény alkalmazásának van helye, mert az elbíráláskori Btk. nem eredményez enyhébb megítélést.

[23] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak, a vádlott a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulataba ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő, jelentős mennyiségű kábítószerre kereskedéssel elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetettét valósította meg. Cselekménye befejezett és önálló tettesi elkövetési alakzatú. A bűncselekmény alanyi oldali és tárgyi oldali elemei is megvalósultak. A ténybeli tévedésre hivatkozás, miszerint a szer csak vágyfokozó, teljesítménynövelő, esetleg pszichoaktív anyag, nem fogadható el, e részben is helyesen döntött az elsőfokú bíróság. A vádlottól lefoglalt kábítószer jellege, mennyisége, a porciózás, a kisebb adagok előkészítése, valamint egyéb érdekelt³nak a szerből az eladás a kereskedést a követett bíró gyakorlat szerint kimeríti (1/2007. Büntető jogegységi határozat, BH2020. 350., BH2017. 144., Kúria Bfv.561/2023/18., Bfv.579/2023/10.) annak megjegyzésével, hogy már a konkrét eladásokat leíró tények hiányában is következtetni lehet azon anyagi haszonszerzés végett történő rendszeres értékesítésre, mely a kereskedelem befejezett alakjának minősül.

[24] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi körülményeket feltárta, viszont a vádlott valóban kedvezőtlen előéletétől és az elbírált büntett nem vitásan jelentős társadalomra veszélyességétől függetlenül túl szigorú büntetést szabott ki, melynek lényeges enyhítését tartotta indokoltnak a másodfokú bíróság. A fellebbezési eljárásban az ítéltábla nagyobb nyomatékot tulajdonított az enyhítő tényezőknek, az objektív időmúlásnak, figyelemmel a vádlott által viszonylag hosszabb időn át kényszerintézkedés hatálya alatt töltött időre is. Emellett nem lehet eltekinteni attól, hogy a jelentős mennyiség alsó határát viszonylag kevéssel haladta meg a vádlott terhére rótt kábítószer mennyisége. E

szempontokat értékelve az ítéltábla a szabadságvesztést a törvényes közügyektől eltiltás érintetlenül hagyásával 8 évre enyhítette, mely büntetés már tettarányos és mindenben alkalmas a büntetési célok elérésére, egyben kifejezi az egyéniesítést is.

[25] A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóság kizárására, a vagyonek kobzásra, az elkobzásra, a lefoglalás megszüntetésére és visszatartásra, a további bűnjelekkel kapcsolatos, illetőleg a bűnügyi költség viselésére vonatkozó ítéleti rendelkezések mindenben megfelelnek az irányadó és az elsőfokú határozatban felhívott törvényi rendelkezéseknek.

[26] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú ügydöntő határozatot a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése szerint helyes indokaira figyelemmel helybenhagyta.

[27] Az eljárási törvény időközbeni módosítását figyelembe véve a Be. 321. § (5a) bekezdésében írtak alapján a lefoglalás megszüntetését követően kiadni rendelt bűnjelek kapcsán adott figyelmeztetést a dolgok átvételére jogosult vádlott számára, mely természetesen a vagyonek kobzás és a bűnügyi költség megfizetés önkéntes teljesítése esetén irányadó.

[28] Továbbá a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja felhívásával jelen másodfokú ítélet rendelkező részében rögzítette a vádlott megváltozott tényleges tartózkodási helyét.

Debrecen, 2024. július 2.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 5.B.30/2024/69. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.358/2024/14. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. július 2.

Dr. Háger Tamás sk.

a tanács elnöke